

Bugetul asigurărilor sociale de stat și politicile sociale

Lector univ. dr. George Măgureanu

Universitatea Româno – Americană București

REZUMAT: Lucrarea și-a propus ca obiectiv general, o temă de actualitate și de un real interes pentru satisfacerea nevoilor de trai decent și de protecție socială pentru cei care sunt defavorizați, ca urmare a bolii, vârstei, incapacității de muncă, șomaj, accidente ș.a.

Cercetarea realizată, reușește să identifice dimensiunea și principiile generale ale unei protecții sociale reale, în contextul reglementărilor naționale dar și a celor din Uniunea Europeană.

Acest concept, care nu este nou, intervine astăzi, ca o necesitate tot mai mare a implicării statului în procesul de asigurare a bunăstării generale, promovării securității sociale, ca îndatorire a statului față de cetățenii lui.

În acest scop, va fi făcută o analiză a obiectivelor care să conducă la identificarea și punerea în aplicare, a unor politici sociale și sisteme de asigurări, mecanisme de răspuns la probleme precum sărăcia, inegalitatea, discriminarea, șomajul, marginalizarea unor categorii sociale, ajutorarea celor aflați în nevoie, politici prin care să se asigure un nivel de trai decent pentru cetățeni.

Considerăm că aplicând măsuri de protecție socială, cum ar fi: locuri de muncă, prevenirea îmbolnăvirilor și a accidentelor, ajutor de șomaj pentru cei care nu pot găsi loc de muncă, ocrotirea sănătății, pensii ș.a., statul își va îndeplini una dintre cele mai importante funcții ale sale, aceea de ocrotire a membrilor comunității.

CUVINTE CHEIE: Politici sociale, protecție socială, asigurări sociale, bugetul asigurărilor.

THE STATE SOCIAL INSURANCES BUDGET AND THE SOCIAL POLICIES

ABSTRACT: The paper set itself as a main objective a current topic of a real interest for satisfying the needs of a decent living standard and social protection for those who are disadvantaged, as a result of old age, work incapacity, unemployment, accidents etc.

The research performed succeeds in identifying the size and the generic principles of an actual social protection, within the context of the national regulations and the regulations in the European Union.

This concept, which is not new, is implied today as an ever greater necessity of the state intervention in the process of ensuring the general welfare, promoting the social security, as a state duty towards its citizens.

In this respect, we will perform an analysis of the objectives which may lead to the identification and implementation of certain social policies and insurance systems, reply devices to the issues such as poverty, discrimination, unemployment, discrimination of certain social categories, assistance of the people in need, policies by which they may insure a decent living standard for the citizens.

We consider that by applying social protection measures, such as: employment, preventing diseases and accidents, unemployment security for the people who cannot find employment, health protection, pensions etc., the state will fulfill one of its most important duties, that of protecting the community members.

KEY WORDS: Social policies, social protection, social insurances, insurances budget.

De-a lungul vieții, oamenii se confruntă cu situații de risc, cu împrejurări precum boala, bătrânețea, accidente, șomajul ș.a., cărora nu le pot face față singuri. Ca urmare, în lipsa unui sistem de asigurări sociale care să-i protejeze în fața unor astfel de situații, denumite riscuri sociale, membrii comunității se simt abandonați de statul care și-a asumat obligația de ai proteja.

Pe de altă parte, statele nu au ajuns la acel stadiu de dezvoltare în care nevoile generale să fie satisfăcute pe măsura necesităților și așteptărilor populației¹.

Asigurările sociale sunt parte a politicilor sociale și a sistemului de protecție socială a statelor moderne, politici și sisteme prin care statele realizează mai multe funcții, cum ar fi: de reglare a pieței, prin care se încearcă restabilirea echilibrului în acele sectoare în care piața produce dereglări. Programele sociale reprezintă metoda de rezolvare a unor imperfecțiuni ale pieței, imperfecțiuni care pun pe unii membri ai colectivității în dificultate; funcție compensatorie care presupune că prin mecanismul redistribuirii bogățiilor se înlătură o parte din distribuția inegală a pieței, în sensul că bogăția concentrată în mâinile unui număr mai redus de persoane este redistribuită și spre cei defavorizați; funcții de protecție a celor aflați în nevoie, prin politicile sociale urmărindu-se acoperirea unor situații de risc: bătrânețe, boală, incapacitate de muncă, șomaj, accidente ș.a. ori de satisfacere a unor nevoi colective prin consum individual care nu pot fi realizate eficient prin mecanismele pieței cum sunt: învățământul, cultura, știința, sănătate, artă ș.a.

La originile sale, înainte de revoluția industrială, sistemele de protecție au îmbrăcat forma unor asociații, cluburi muncitorești și sindicate, pentru ca mai târziu, statele să manifeste preocupare pentru politici sociale și să preia, ca parte a funcțiilor sale, sarcina organizării unor sisteme de asigurări capabile să răspundă cerințelor întregii populații. Protecția socială se realiza, în principal, prin intermediul asistenței și actelor de caritate ale bisericii. Așa de exemplu, în Anglia, conflictul dintre regalitate și biserică a determinat statul să-și asume acest rol caritabil în 1601, prin așa numita „Lege a sărăciei”, menită a asigura asistența bolnavilor și infirmilor, locuințe, locuri de muncă pentru cei săraci ori care nu puteau găsi locuri de muncă, legea creând instituția „supraveghetorilor săracilor”, alcătuită din

¹ Pentru mai multe detalii privind necesitatea politicilor sociale, a se vedea reglementările din mai multe state ale lumii în V. Roș, Drept financiar. Sistemul bugetar, Vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2009, p. 178 și urm.

clerici, judecători de pace și gospodari harnici, aleși anual. De asemenea, în Franța, Henric al IV-lea cerea „să se colecteze de la fiecare mină o sumă destinată remunerării unui medic și achiziționării de medicamente, astfel încât răniții săraci să fie îngrijiți gratuit...”. În Germania, Legea săracilor de la oraș datează, din 1520, iar în 1530 s-a extins la toate comunitățile impunând populației taxe din care să fie susținută populația săracă².

În perioada actuală, problema ocrotirii populației în fața riscurilor sociale reprezintă o necesitate impusă, inclusiv de afirmarea drepturilor omului, sarcinile statului fiind conforme cu viziunea Organizației Internaționale a Muncii, care susține că „întrucât statul este o asociație a cetățenilor care există pentru a le asigura acestora bunăstarea generală, promovarea securității sociale este atributul propriu al statului”³.

Aspecte care țin de prevenirea accidentelor de muncă, asigurarea igienei la locul de muncă, măsuri pentru prevenirea îmbolnăvirilor, precum și a consecințelor acestora, ajutorul acordat celor care sunt în imposibilitate de a mai presta o muncă în condiții normale, din cauza accidentelor, bătrâneții sau șomajului dar și de a-i fideliza pe muncitori prin unele avantaje pentru stimularea ocupării forței de muncă, trebuie să constituie preocupări majore ale statului.

Prin politicile sociale și sistemele de asigurări, statele trebuie să identifice și să pună în aplicare mecanisme de răspuns la probleme precum sărăcia, inegalitatea, discriminarea, șomajul, marginalizarea unor categorii sociale, ajutorarea celor aflați în nevoie, pentru a asigura, cel puțin un nivel de trai decent pentru toți membrii comunității respective. În acest scop, prin măsuri care să asigure un nivel de trai decent, ajutor de șomaj, ocrotirea sănătății, protecție socială, pensii ș.a. asigurările sociale de stat pot constitui modalități de îndeplinire a unora dintre sarcinile statului de drept.

Sistemele de asigurări sociale, au nevoie, pentru a fi funcționale, de resursele prin care să asigure satisfacerea cheltuielilor pe care le presupune un astfel de sistem.

Prin bugetul său propriu de venituri și cheltuieli, asigurările sociale trebuie să răspundă în cea mai mare măsură ideii de solidaritate.

La origine, asigurările sociale și bugetele aferente, au apărut și s-au dezvoltat ca o consecință a procesului de industrializare, a exodului rural și a nevoii oamenilor, în special a muncitorilor, a căror singură sursă de venit era salariul, de a face față unor evenimente ce constituie riscuri sociale și cărora, singuri, oamenii nu le pot face față fără dificultate⁴.

Potrivit prevederilor art. 138 alin. (1) Constituția României „bugetul public național cuprinde bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetele locale ale comunelor, ale orașelor și ale județelor”⁵.

² A se vedea și N. Idieru, Studii de economie politică și finanțe, 1895, p. 136 și urm.

³ Pentru dezvoltări, a se vedea V. Roș, op. cit., p. 171

⁴ D.D. Șaguna, Drept financiar public, Ed. CH BECK, București, 2011, p. 82 și urm.

⁵ La 15 octombrie 1985 a fost adoptat la Strasbourg sub egida Consiliului Europei și apoi deschisă semnării Carta europeană a autonomiei locale, document politic și juridic deopotrivă, intrat în vigoare la data de 1 septembrie 1988, document despre care s-a spus că „este pentru comunitățile locale ceea ce este pentru popoarele europene Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale”, Europa unită întemeindu-se atât pe statele ce o compun, cât și pe componentele regionale și descentralizate ale acestor state și că autoritățile publice locale reprezintă unul dintre principalele fundamente ale oricărui regim democratic.

Un prim sistem de asigurări sociale moderne, a fost cel de asigurări organizat la sfârșitul secolului al XIX-lea de către Otto von Bismarck⁶, urmat de Austria, Ungaria, Franța, Olanda, Belgia, Marea Britanie și țările nordice Danemarca, Finlanda, Irlanda, Norvegia, Suedia. S-a dezvoltat un sistem de asigurări sociale de stat obligatoriu pentru muncitorii manuali și funcționarii în industrie care aveau venituri reduse, ulterior extins și pentru sectorul transportului și lucrătorii agricoli și forestieri.

În anul 1883, la acest sistem se adaugă și asigurarea pentru cazuri de boală, asigurările pentru accidente de muncă pentru muncitori (în 1884) și un sistem de pensii pentru vârstă înaintată și pentru invaliditate (în 1889) iar în anul 1927, este introdus ajutorul de șomaj. Importanța sistemului este dată și de caracterul obligatoriu, asociat contractelor de muncă. Sistemul german de asigurări este cel mai complet, acoperind o gamă mare de riscuri. Extinderea riscurilor asigurate constituie astăzi obiect de preocupare a tuturor statelor moderne.

Sistemul bugetar îndeplinește un rol deosebit în procesul redistribuirii de valori între economia națională, pe de o parte, și între stat și populație, pe de altă parte, intervenind în redistribuirea resurselor financiare între sfera productivă și cea neproductivă, în asigurarea protecției sociale. Prin intermediul sistemului bugetar se exercită, în același timp, un control permanent și sistematic asupra constituirii, repartizării și utilizării fondurilor publice, precum și asupra activității societăților comerciale care au raporturi cu bugetul de stat⁷.

Pentru reușita sistemului, se impune ca: acesta să fie finanțat în sistem tripartit: angajator, angajat și stat; contribuțiile obligatorii ale angajaților și angajatorilor la aceste fonduri să aibă o destinație precisă și prestabilită; administrarea bugetului să se facă prin instituții specializate; să existe un control riguros al fondurilor sistemului.

Primul sistem de asigurări sociale în România, a luat ființă prin Legea minelor din anul 1895, care a instituit asigurările sociale obligatorii ale minerilor și a lucrătorilor din industria petrolieră, fondul de asigurare constituindu-se prin contribuția angajatorilor și a angajaților.

În literatura juridică, noțiunile de „protecție socială” și „securitate socială”⁸ sunt sinonime și includ două domenii de acțiune din partea statului: asigurările sociale pentru persoanele active și membrii lor de familie și asistența socială pentru persoanele care, din diverse motive, nu-și pot asigura satisfacerea nevoilor în mod individual⁹.

Sistemele de protecție/securitate socială sunt în sarcina și responsabilitatea statului și sunt gestionate de regulă, de către instituții ale statului, însă nu sunt excluse sisteme și societăți de asigurare private.

Constituția României¹⁰, în numeroase articole, printre care art. 32 alin.(4), art. 34, art. 41 alin. (2), art. 47, art. 49 alin. (2) și art. 50, reglementează aspecte referitoare la măsuri de

⁶ V. Roș, op. cit., p. 173

⁷ D.D. Șaguna, op. cit., p. 71.

⁸ A se vedea Legea din 14 august 1935 Social Security Act din SUA, unde a fost utilizat pentru prima dată termenul de securitate socială.

⁹ V. Roș, op. cit., p. 176

¹⁰ Constituția României a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003. În forma inițială, Constituția României, a fost adoptată în ședința Adunării Constituante din 21 noiembrie 1991, a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 21 noiembrie 1991 și a intrat în vigoare în urma aprobării ei prin referendumul național din 8 decembrie 1991.

protecție socială, asigurări și asistență socială, fără a face o distincție netă între asigurări sociale și asistență socială, considerând că atât asigurările sociale cât și asistența socială sunt părți componente a sistemului național de protecție/securitate socială.

Măsuri de protecție socială privesc securitatea și sănătatea salariaților, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim brut pe țară, repausul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții deosebite sau speciale, formarea profesională, precum și alte situații specifice, stabilite prin lege.

Copii și tinerii trebuie să se bucure de un regim special de protecție și de asistență în realizarea drepturilor lor, cum ar fi alocații pentru copii și ajutoare pentru îngrijirea copilului bolnav ori cu handicap, burse sociale de studii copiilor și tinerilor proveniți din familii defavorizate și celor instituționalizați ș.a.

Alte măsuri de protecție și securitate socială trebuie să se refere la: asigurarea igienei și a sănătății publice, prin organizarea asistenței medicale și a sistemului de asigurări sociale pentru boală, accidente, maternitate și recuperare, controlul exercitării profesiilor medicale și a activităților paramedicale, precum și alte măsuri de protecție a sănătății fizice și mentale a persoanelor.

Persoanele cu handicap trebuie să se bucure de protecție specială, statul fiind dator să asigure realizarea unei politici de egalitate a șanselor, de prevenire și de tratament ale handicapului, în vederea participării efective a persoanelor cu handicap în viața comunității.

Asigurările sociale nu se confundă cu asistența socială, reglementată de Legea nr. 47/2006 privind sistemul național de asistență socială¹¹, a cărei responsabilitate aparține statului și administrațiilor locale. Asigurările sociale funcționează pe principiul punerii și gestionării în comun a riscurilor, asistența socială pe principiul solidarității naționale.

Potrivit prevederilor art. 5 lit. (a) din legea menționată, procesul de incluziune socială reprezintă setul de măsuri și acțiuni multidimensionale din domeniile protecției sociale, ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sănătății, informării - comunicării, mobilității, securității, justiției și culturii, destinate combaterii excluziunii sociale.

Asigurările sociale reprezintă un sistem de întraajutorare bănească, un sistem de ocrotire, protecție și ajutorare a cetățenilor activi, a pensionarilor și membrilor lor de familie care constă în acordarea de indemnizații, ajutoare, pensii, trimiteri la odihnă sau tratament ori alte gratuități, în perioada în care se găsesc, temporar sau definitiv, în incapacitate sau în alte cazuri în care ajutorarea este necesară.

Asistența socială are ca obiectiv protecția persoanelor care, din diverse motive (fizice, psihice, sociale, economice), nu au posibilitate de a-și asigura, prin efort propriu, nevoile individuale.

Asistența socială cuprinde serviciile sociale și prestațiile sociale acordate în vederea dezvoltării capacităților individuale sau colective pentru asigurarea nevoilor sociale, creșterea calității vieții și promovarea principiilor de coeziune și incluziune socială.

Sistemul național de asistență socială este reprezentat de ansamblul de instituții și măsuri prin care statul, prin autoritățile administrației publice centrale și locale, colectivitatea

¹¹ Legea nr. 47/2006 privind sistemul național de asistență socială, a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 239 din 16 martie 2006.

locală și societatea civilă intervin pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare ori permanente ale unor situații care pot genera marginalizarea sau excluderea socială a persoanei, familiei, grupurilor ori comunităților.

Asistența socială trebuie să se acorde prin prestații sociale și servicii sociale, printre care: a. prestațiile sociale, ca măsuri de redistribuție financiară destinate persoanelor sau familiilor care întrunesc condițiile prevăzute de lege, cum ar fi: alocații familiale, ajutoare sociale, indemnizații și facilități, având în vedere nașterea, educația și întreținerea copiilor; b. prin servicii sociale, primare sau specializate care reprezintă ansamblul complex de măsuri și acțiuni realizate pentru a răspunde nevoilor sociale ale persoanelor, familiilor, grupurilor sau comunităților, în vederea prevenirii și depășirii unor situații de dificultate, vulnerabilitate ori dependență, pentru creșterea calității vieții și promovarea coeziunii sociale de tip: găzduire în comunitate, la domiciliul beneficiarului sau în centre de zi sau rezidențiale, publice sau private.

Dreptul la asistență socială are vocație de universalitate, acesta fiind garantat pentru toți cetățenii români care au domiciliul sau reședința în România, fără nici un fel de discriminare, precum și pentru cetățenii altor state, apatrizii și orice altă persoană care a dobândit o formă de protecție și care are domiciliul sau reședința în România, în condițiile legii române și ale acordurilor și tratatelor la care România este parte. Drepturile la asistență socială se acordă în condițiile prevăzute de legile speciale care le reglementează, la cerere sau din oficiu, după caz, în conformitate cu prevederile legii. Serviciile sociale și prestațiile sociale se acordă în funcție de situația persoanei sau familiei, în conformitate cu legislația în vigoare

Principiile generale pe care se întemeiază sistemul de asistență socială au în vedere: universalitatea, potrivit căruia fiecare persoană are dreptul la asistență socială în condițiile prevăzute de lege; respectarea demnității umane, potrivit căruia fiecărei persoane îi este garantată dezvoltarea liberă și deplină a personalității; solidaritatea socială, comunitatea participă la sprijinirea persoanelor care nu își pot asigura nevoile sociale, pentru menținerea și întărirea coeziunii sociale; parteneriatul, autoritățile administrației publice centrale și locale, instituțiile de drept public și privat, structurile asociative, precum și instituțiile de cult recunoscute de lege cooperează în vederea acordării serviciilor sociale; subsidiaritatea, potrivit căruia, în situația în care persoana sau familia nu își poate asigura integral nevoile sociale, intervin colectivitatea locală și structurile ei asociative și, complementar, statul; participarea beneficiarilor, beneficiarii măsurilor și acțiunilor de asistență socială contribuie activ la procesul de decizie și de acordare a acestora; transparența, prin care se asigură creșterea gradului de responsabilitate a administrației publice centrale și locale față de cetățean, precum și stimularea participării active a beneficiarilor la procesul de luare a deciziilor și nediscriminarea, potrivit căruia accesul la drepturile de asistență socială se realizează fără restricție sau preferință față de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, categorie socială, opinie, sex ori orientare sexuală, vârstă, apartenență politică, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată,

precum și orice alt criteriu care are ca scop ori ca efect restrângerea folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale¹².

Sistemul asigurărilor sociale de stat este organizat pe baza unui buget propriu, buget care este supus în ce privește procedura de adoptare și conținutul său cerințelor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice¹³ și Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice¹⁴, completate cu unele dispoziții din celelalte legi care reglementează sisteme de asigurări.

Elaborarea proiectului anual al bugetului asigurărilor sociale de stat se face de Guvern pe baza propunerilor Casei Naționale de Pensii și alte drepturi de Asigurări Sociale, responsabilitatea formei finale aparținând Ministerului Finanțelor. Tot prin Legea Bugetului asigurărilor de stat sunt aprobate și bugetele unor categorii speciale de asigurări sociale, cum sunt: asigurările pentru accidente de muncă și boli profesionale¹⁵, precum și asigurările de șomaj.

În sistemul nostru bugetar, bugetului asigurărilor sociale de stat se constituie, în principal, pe seama contribuțiilor angajatorilor și angajaților, dar și a unor venituri nefiscale, cum sunt: venituri din proprietate cum ar fi restituiri de fonduri din finanțarea bugetară a anilor precedenți; donații, sponsorizări etc., precum și subvenții de la bugetul de stat¹⁶.

Contribuțiile, deși au același scop, sunt reglementate prin acte normative distincte, în funcție de destinația concretă a acestora, cotele de contribuție fiind stabilite anual, prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat. Prin legile speciale sunt stabilite: numărul și mărimea contribuțiilor, persoanele care datorează aceste contribuții, regula fiind aceea a împărțirii sarcinii între angajat și angajator sau asimilații acestuia, la care se adaugă subvențiile de la bugetul de stat.

Contribuțiile au natura juridică a obligațiilor financiar bugetare, deoarece: este constituită în scop public și reprezintă principalul procedeu de formare a fondurilor bănești pentru asigurările sociale de stat din care se achită indemnizații, ajutoare, pensii; este reglementată asemănător altor contribuții fiscale; neplata integrală și la termenele legale a

¹² A se vedea și V. Roș, op. cit., p. 183 - 184

¹³ Legea nr 500/2002 privind finanțele publice, a fost publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 597 din 13 august 2002. Legea a fost modificată, inclusiv prin Ordonanța de urgență nr. 63/2011, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 460 din 30 iunie 2011.

¹⁴ Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, a fost publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 852 din 20 decembrie 2010, modificată, inclusiv prin Ordonanța de urgență nr. 117/2010, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 891 din 30 decembrie 2010

¹⁴ A se vedea în acest sens Legea nr. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, republicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 772 din 12/11/2009, modificat, inclusive prin Ordonanță de urgență nr. 117/2010, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 891 din 30 decembrie 2010.

¹⁵ În țări precum: Austria, Belgia, Franța, Germania, Italia, Olanda ș.a. contribuțiile pentru securitatea socială dețin o pondere între 30% și 40% din totalul veniturilor fiscale. În alte țări: Canada, Danemarca, Finlanda, ponderea acestora este cuprinsă între 2% și 13%) sau, în alte țări nu există Australia și Noua Zeelandă, situații în care acțiunile de securitate socială sunt finanțate pe seama încasărilor obținute din impozitele generale.

acestor contribuții este sancționată cu penalități de întârziere și executarea silită a obligațiilor neexecutate.

Contribuțiile pentru asigurări sociale de stat cuprind: contribuția individuală, datorată de persoanele care-și desfășoară activitatea pe baza unui contract individual de muncă, persoanele alese în funcții electivă, membrii cooperatori și alte persoane asimilate acestora, contribuția fiind stabilită prin aplicarea unei cote procentuale asupra bazei de calcul, constituite din venitul brut lunar, venitul lunar asigurat sau salariul minim brut pe țară și contribuția de asigurări sociale a angajatorilor care este datorată de persoane fizice sau juridice care au această calitate ori sunt asimilate acestora. Baza de calcul pentru contribuția angajatorilor o constituie fondul total de salarii brute lunare realizate de către asigurați.

În ce privește cheltuielile, acestea reprezintă, în principal, prestații de asigurări sociale pentru pierderea totală sau parțială a veniturilor profesionale, ca urmare a intervenirii riscurilor asigurate: bătrânețe, invaliditate, deces, ponderea cea mai mare în cheltuielile de asigurări sociale deținând-o pensiile.

Considerăm că, și în perioada care urmează, aspecte care țin de asistența și protecția socială a celor care sunt în imposibilitate de a mai presta o muncă în condiții normale, din cauza accidentelor, bătrâneții sau șomajului, trebuie să constituie preocupări majore ale statului, care prin politicile sociale și sistemele de asigurări, să identifice și să pună în aplicare mecanisme de răspuns la probleme precum sărăcia, inegalitatea, discriminarea, șomajul, marginalizarea unor categorii sociale, ajutorarea celor aflați în nevoie, pentru a asigura, cel puțin un nivel de trai decent pentru toți membrii comunității.